

Koroško Koroščem

Št. 29.

Celovec, dne 25. maja 1920.

Št. 29.

Sibe božje.

V ljubljanskem „Slovenskem Narodu“, števil. 105. beremo: „Pravo šibo božjo nam je poslalo ministrstvo iz Beograda v osebi upravnika ljubljanske carinarne, g. Ačimoviča. S svojimi popolnoma nepotrebni šikanami, katere si kar sproti izmišlja, je povzročil, odkar tu pašuje, že občutno škodovanje slovenskim trgovcem. Kdo bo povrnil zgubo po več stotisoč kron vsled takšnega postopanja? Ali res ni odpomoci pa te razmere?“

Korošci, ta Srb Ačimovič pomeni nam ne samo za Kranjsko, kakor piše „Slovenski Narod“ — šibo božjo, zastopnik je celega Balkanstva, zastopnik one Jugoslavije, ki jo nam hočejo z vso silo vsiliti. Marsikateremu od nas Korošcev je bila že zdaj ob tem času, ko poja ena jugoslovanska ljubizenska ponudbo drugo, ta blažena Jugoslavija prava — šiba božja, dasiravno ni vedel, kaj da se je pregrešil. S tem, da ljubi črez vse svojo domačo, očetovo zemljo, da jo ne da požrešljivim tujcem, s tem, da se v svojem nagonu za svobodo in prostost ne da več regirati od vojaščine, katere imamo vsi do grla dovolj, da se ne da regirati več od nobene cesarske ali kraljevske gospode, ki pozna le „prato in torte“ in ne ve ničesar o solz, o trpljenju in krvavem potu teškega dela? Od kedaj je ta nagon prosto rojenega človeka krivičen, zavržljiv? Nam Koroščem nikoli, vam že, vam Jugoslovanim, hlapcem kralja! Proč torej na Koroškem s šibo božjo jugoslovansko! Če se dajo drugi od nje tepsti, oni onkraj Karavank, kaj nas to mara! Dali so si jo sami.

Kranjcem je šiba božja Ačimovič.

Nam je šiba božja jugoslovansko nasilje, jugoslovanska vojaščina, vojaščina, katere so se v Avstriji rešili, gospodarja.

Govoriti pa nam je danes še o eni šibi božji.

Jugoslavija je določila za svoj izvoz nove cole in sicer: za ovs, rž, pšenico, ječmen, turščico in moko — 60 dinarjev, za stročnice (Hülsenfrüchte) — 100 dinarjev, za krompir in ofrobe — 10 dinarjev za 100 kg. Za živo živino 1000 francoske franke — to je okoli 12.000 SHS-kron!, za zaklano živino 200 francoskih frankov — 2400 SHS-kron! za 100 kg. Za žive svinje 800 dinarjev, zaklane 600 dinarjev za en rep. Na konje se naloži za en rep 350 francoskih frankov — 4200 kron, za mast tudi 350 frankov, za jajca 300 frankov — 3600 kron na 100 kil, za šunkne in klobase 500 frankov — 6000 kron na 100 kil, enako za špeh 500 frankov. Po tem so tudi coli za kože, volno, perotnino, les itd.

Kmetje cone A!

V ljubljanskih listih je bilo brati, da je v Jugoslaviji 90 odstotkov celega prebivalstva kmetov. Zdaj so jugoslovanska

mesta ravno to, kar trdijo tuji hujskači o Avstriji — lačnbergerji. Če to pribijemo za zdaj, se pa tudi ne pomišljamo, pripoznati, da ne bo vselej tako, ko je vendar 90 % kmetov! Cela Jugoslavija bo morala svoje poljedelske izdelke izvažati in tudi koroški kmet ne bo mogel svoje reči v državi SHS prodati, še manj, ko vzamemo v vpoštev, da je zemlja na Hrvaškem in v Bački za veliko boljša, rodovitnejša, zakar tamošnji kmeti veliko bolj doberkup producirajo.

V Celovec, v Beljak ste dozda prodajali in tam kupovali. Ta mesta pa ostaneta pri Koroški in Avstriji vsekako!

Ostane demarkacijska črta mejagrenca, bodo vam naložili, tudi vam nalagali gori navedene strašanske cole na vaše izdelke.

Kmet, kmetica! Če hočeš eno kravo v Celovec prodati, boš moral, boš morala po današnjem denarju položiti cele dvanajsttvest kron! Če hočeš prodati 100 kg fižola, bota plačala srbskemu financarju na Krki ali Glini 400 SHS kron! Ko boš kmetica hotela prodati v mesto jajca ali buter, da bi si za ta denar kupila robce-haderce, cvirn, šivance, kafe ali kaj drugega, boš plačala na grenci za 1 tucat jaje 36 kron cola, za 1 kilo butra 42 kron, to je toliko, kar so jajca in buter sami vredni. Razen tega pa bodo ti odvzeli „bogati“ Jugoslovani na demarkacijski liniji še visoki col za vse, kar hočeš nesti ali peljati iz mesta domov.

Kmeti in kmetice, spoznajte strašansko nevarnost, nevarnost za Vas in Vaše otroke!

Ni še dolgo, kar so pisali ljubljanski listi: „Jugoslavija je v nevarnosti!“ Kmeti koroški stan, ti si tudi v nevarnosti, gre za tvoje blagostanje, za tvoja posestva. Že pred vojsko so morali celo v Srbiji in na Kranjskem

tisoči in tisoči gorskih kmetov zapustiti svoja posestva in si iskati svoj kruh v tujini. Zdaj **Vam** postavlja jugoslovanska država na meje strašanske cole, da ne morete obstati, da Vas čaka

beraška palca!

Kdo bo potem v Celovcu ali Beljaku od Vas pri takih odiruških colih še kupoval. Živila bi bila le dražja kakor iz Amerike, Ogrske in Romunije! In razmere se tudi na nemškem Koroškem po mestih bolj in bolj zboljšajo, iz Italije in Amerike pridejo živila. Ravno zdaj se peljajo iz Amerike same na Trst za Avstrijo dvajset velikih „dompfarjev“, polni moke in žita. In pred kratkem je še-le „Slovenski Narod“ pisal, da ni treba misliti, da bi se morebiti Celovec izdal Jugoslaviji — izstradan in izgledovan, dobro je znano, da dobivlja vse iz Italije. Kdo bi bil potem v Celovcu ali Beljaku tako frdamano neumen, da bi kupoval od Vas, kmetje in kmetice iz cone A?!

Rojaki, rojakinje!

Ne dajte se zapeljati od nekih prenapetnežev, mislite na Vašo

Ptičja lov.

„Kranjskega gimpelna sem lahko ujel, koroškega štiglica pa ne dobim!“

šiba božja kraljeva

bodočnost, spoznajte vsi do zadnjega — ne samo večina, z bistro glavo nevarnost za Vas in Vaše potomce!

Potem Vam ne bo treba jamrati o šibi božji, kakor zdaj Kranjci o Ačimoviču, ne bo vam treba stokati in ihteti kot zdaj Kranjci:

„Ali res ni odpomoči za te razmere?!“

Električne železnice v Avstriji.

„Pomanjkanje premoga na železnicah in v industriji je privedlo Avstrijo k temu, da se bavi resno in s široko zasnovanim programom z vprašanjem elektrifikacije posameznih prometnih črt državnoželezniških prog. Iz tega celega programa nas posebno zanima in se tiče elektrifikacija državnih železnic na severnem Koroškem. V ta namen bodo izkoristili vodne sile Malnice in prištedili (prišparili) letno 40.000.000—50.000.000 kil premoga (kolna) in 1000 premogovnih voz. Projekt se ima izvršiti v petih letih in bo stal 3½ milijarde kron.“

Koroški rojaki, to niso prazne obljube, limanice, kakor smo jih navajeni od strani Jugoslovanov, elektrifikacija železnic je resnica; dokaz, da je priobčil zgornjo poročilo celo „Slovenski Narod“ od dne 1. maja t. l. v Ljubljani. Avstrijecem ni navada, da bi obljubovali in obetovali Bogve kaj kakor Jugoslovani. Resni ljudje niso komedijanti, začno in prično pridno delo. To so njih besede, delo je njih govor.

Korošci, Korošice! Kaj je Vam ljubši: resen, delaven in priden Avstrijec ali komedijant Jugoslovan? Odgovor ni težaven!

Nerazdeljena Koroška!

Dopis iz Rožne doline.

„Prost mora biti, prost naš rod,
Na svoji zemlji svoj gospod!“

Tako piše znani pesnik Simon Gregorčič. Zdi se mi, kakor da bi bil te besede kakor nalašč za nas Korošce in posebno za sedanje case zapisal. Kamorkoli prideš, povsod slišiš od pribandranih tujcev — Kranjcev, Štajercev in Srbov — besede: „Prišli smo vas osvobodit — befrejati“. Ja, moj Bog, ali smo bili prej sužnji — sklafi — kakor so negri v Afriki? Kdor je hotel delati, si je gotovo toliko prislužil, da je mogel pošteno živeti, sebe in svoje ljudi preživljati: Kmet, delavec in rokodelc — ali je bil potem kdo Slovenec ali Nемеc. Sto- in stoletja smo živeli v miru in prijateljstvu med seboj. Bratje smo si bili, eden smo z drugim potrpeli in mirna je bila Koroška. Taki so bili časi poprej, preden da so prišli ti tujci ki nam v deželo. Pa glej naenkrat, z njih prihodom se je vse zasukalo.

Prvo je bilo to, da so morali vsi tisti domačini, ki niso bili zadovoljni z njih prihodom, ali pa, da so se jim z orožjem v rokah zoperstajljali, bežati od doma. Morali so zapustiti ženo, otroke, stariše in tavati dolge mesece in mesece v tujini. Doma pa so se šopirili med tem časom tujci in „reševali“ naše ljudi. Ja, „reševali“! Prvi sad te nove „svobode“ je bil: domačini v tujini, na njih mestih pa mešana banda Kranjcev, Štajercev, Primorcev in Srbov! In zakaj? Zato, ker jih niso trpeli doma „narodni sveti“, v katerih imajo še zdaj tujci, učitelji, učiteljice, trgovci in uradniki, prvo besedo. Domačini, kar jih je zraven, so večinoma le kimovci, to je: dajo onim vselej prav, ali pa iz njih zijá osebno sovraštvo in gola zavist. Prvo je bilo torej to, da so zavedne domačine pregnali iz njih domov, češ, „z drugimi tepci bomo že izhajali, saj so ti krofasti Korošci tako neumni!“ Pravi banditski način iz Balkana. To je svoboda, to je „Freiheit“! Ja, res odvzeli, odgnali so nam naše domače ljudi, tako zastopijo svojo tako hvaljeno „svobodo“.

Drugo, kar je nam prinesla ta „svoboda“, je cela kópica tujih uradnikov in uradnic, kakor da bi domačinov ne bilo. Prva mesta, mastna mesta gredo tujcem in povrh dobijo ti še posebno doklado-koroško Zulage. Posebno veliko brhkkih Kranjci nam je navrgli nova vlada. Po vseh uradih in kanclijah ti sedijo te „fajlice“, ki se držijo, Bog si vedi kaj. Nas domačine gledajo postrani, mi jim nismo nič, zato ti ta zlahтна fajlica tudi ne ustreže, kedar jo kaj prosiš. „Nimam časa za Vas!“ se ti odreže. Ja, sevé, za nas ni časa, ko mora v uradu

ljubimkovati z uradniki in drugimi tujci. Ti so večinoma žene in družine na Kranjskem pustili, zato pa šmirajo z frajlicami. Saj so ja zato tu in v takem obilnem številu. Na izbero, sevé! Včasih je v teh vsakemu človeku svetih prostorih kokodajsk in dirindaj, da je strah. Medtem pa uboga koroška para — ljudstvo — zunaj čaka in čaka. Naj čaka! Gospodje in gospodične se kratkočasijo, zato so ja tako dobro plačani. V vojski se je skrbelo za ofizirje z „feldmatracami“, tu pa za uradnike z frajlicami. In te Kranjice so Vam prave ptice, za Kranjsko nesposobne, za Koroško so pa dobre. Plače imajo mastne, še doklade, tujcem, Kranjcem, Srbom so v zabavo. Tako je po vseh kanclijah.

Kaj pa naše šole? Kdo uči naše otroke? Kakor bele vrane so domačini. Večinoma tudi tu Kranjci in Kranjice, potem nekaj Štajercev in ljudi iz Goriškega in Primorske. Ti so največji hujskači, na koroškem jim je dobro biti. Zasedli so povsod „narodne svete“, tam vladajo in strahujejo nas. Politika jim je prva skrb, šola pa postranska reč. Naši otroki jih še zastopijo ne. To leto je za otroke čisto izgubljeno. Star pregovor o učiteljih pravi: „Njih besede mičejo, njih zgleđi pa vlečejo.“ Pa kakšne zglede vidijo naši otroci, kaj vse slišijo o njih, ko se starši doma pogovarjajo. To je res škandal, kaj vse ti pribandrovci in pribandrovke počenjajo. Babe in babure se vlačijo okrog pri belem dnevu — še bolj pa v temni noči z uradniki in učitelji ter „zavednimi“ domačimi fanti (ki so znani boki in hurarji). Včasih se nabere teh ptic srakoperk kar na pol tucata in potem počenjajo reči, da se poštenemu človeku gnusi in gabi. Vprašajte dolgo učiteljico v Rožu, kaj dela vsak večer na zofi na bonhofu na Bistrici — navadna zlefa —! Zakaj hodi z fanti vasovat ob 12. uri ponoči na Polano?! Vlačuga! Naši moži in fanti pustijo babe pri miru. Ne tako ta pribandrana gospoda. Vprašajte gospodično učiteljico na Bistrici, koliko bolh so dobili zadnjič v njenih hlačah, ko so jih imeli na postelji v kuhinji. Baje so še več spoznali in videli ti tujci: hoteli so se tudi prepričati o njeni znani čistosti in devištvu! Balkanska, srbska morala! Take svinjarije počenjajo učitelji, učiteljice, uradniki. In ti učijo naše otroke! Starši! Kakšni pa bodo otroci, če jih take svinje učijo! Zato pri glasovanju, ko bomo štimali, proč z njimi, odkoder so prišli! Ne, s takimi hrvaškimi in srbskimi svinjami nočemo nič imeti opraviiti!

Prost mora biti, prost naš rod,
Na svoji zemlji svoj gospod!

Koroška Korošcem, ne pa tujcem!

Svinje spadajo v svinjak, Kranjci in Kranjice na Kranjsko, Srbi v Srbijo, vsak tja, kjer je doma! Mi pa smo in ostanemo Korošci in se ne damo raztrgati! Kar je tavžend let že bilo skupaj, ne gre narazen!

Zivela nerazdeljena Koroška!

Kjer je stari Celovec in naš Beljak,
Tam bo tudi pošten Korošec vsak!
Tam, kjer trupla dedov dolga leta že trohnijo,
Tam Korošci vsi, sinovi njih, naj skup živijo!

Praktično delo koroških kmetov.

Gospodarska vprašanja stojé danes v prvi vrsti, na prvem mestu, ki jih je le mogoče rešiti z resnim pridnim delom, ki se ne dajo „reševati“ s širokoustnim žlobudranjem, jugoslovanskimi trompetami in pavkami.

Kmetom koštá danes precej denarja obleka in obuja. To nepriliko najdemo na Avstrijskem, enako, le še večji in hujsji v kraljevini SHS. Da bi se ta neprilika odpravila energično, je „Kärntner Bauernbund“ osnoval družbo za uporabo kož, Namen te družbe je, kmetom dati na roke leder k ceni, kar jo sam košta. Zato je kupila ta družba „lederfabrik“, v kateri se bodo doberkup obdelovale kože za kmete. Vsi Korošci, ki so člani (Mitglieder) „Kärntner Bauernbund-a“ morejo tudi postati člani nove družbe, kateri le hoče.

Enako se namerava ustanova predilnice in tkalnice za volno in platno (prt) in bo tudi to podjetje začelo delo v kratkem v prid in korist celemu koroškemu kmetkemu stanu.

V prosti, svobodni Koroški so kmetje in kmetice pridno na delu, da olajšajo in izpodbijejo dragoto. Ustanove teh novih družbenih podjetij pomenijo za koroško kmetstvo zelo važen napredek.

Kako nas goljufajo!

Že dne 30. aprila t. l. je stala avstrijska krona v Zagrebu na Hrvaškem na 71, to je okoli $\frac{3}{4}$ od jugoslovanske. Dokler so pa Jugoslovani na Koroškem, morejo nas seveda kolikor mogoče izžemati in izkoriščevati. In ravno pri denarju je to „dobro“, si mislijo ti balkanski hajduki. Dasiravno je Jugoslavija tudi v denarnem vprašanju na robu propada, oh, kaj to! „Hladnokrvno tajimo to in trdimo le, da stoji samo Avstrija slabo!“ To tem jugoslovanskim potepuhom ničesar ne de, da pišejo ljubljanski slovenski listi, da tiči jugoslovanski voz v blatu, po koroškem povedano: v dreku! O, ničesar jim ne de, ko pride iz Belgrada poročilo, da ima Jugoslavija na dan — pomislimo: na dan! — okoli 32 milijonov manjkajaja. Ravno „bogata, zlata“ Jugoslavija, ko vse le tako blišča od samega zlata in srebra — kakor nam trdijo ti tujci, 32 milijonov jugoslovanskih kron na dan! To pa, ko so v Jugoslaviji vse štajre hudo in strašansko napeli, izvedli davek na vojne dobičke, izvedli kolkovanje kron, s katerim so nam odvzeli vsem — ali si bogat ali siromak — 20 odstotkov, izvedli velikansko ravbarijo nad Korošci z njih izmenjavo kron v srbske dinarje, vpeljali strašne cole. A nič ni pomagalo, pa že resen nič! Kako krepko so vpili Jugoslovani v cel širok svet: „Glejte, mi storimo več, kakor nam predpisuje mirovna pogodba, odvezamemo iz Koroške naše vojake, čeravno tega nam zdaj še ni treba! Glejte nas poštenjake!“ Ja, „poštenjaki“, vi ste hujši kakor farizeji, s katerimi se je Jezus Kristus tako jezal! Korošci, veste zakaj so morali tuji vojaki proč iz naših krajev? Ker ta „zlata“ Jugoslavija čisto „anfoh“ nobenega denarja nima. „Domoljub“ nam „verrata“ v svoji 1. številci:

„Glede znižanja stroškov je predvsem vlada odredila **takojšnjo demobilizacijo**. Vojaštvo stane ogromne svote in čeprav naše meje še niso urejene, je vlada poslala velik del vojaštva domov. Dalje je vlada začela štediti (ja, le šparejte, šparejte!) pri upravi. Vsem uradom je naročila, naj **skrčijo število svojih delavnih moči na najmanjšo mero**. Studentom so odtegnili podpore“ itd. gre litanija, da prideš do prepričanja: Ko vzameš pri belem dnevu lampo in greš iskat „bogato“ Jugoslavijo, morebiti jo najdeš kje v kakem kotu raztrgano, razcapano.

To vse pa jugoslovanske hujskače prav nič ne mara in ko bi enega od teh farbačev baral o tej reči, bi ti morebiti še hladnokrvno rekel: „Ja, jaz stojim proti Avstriji; tako je Jugoslavija za meno. In zadaj nimam očes. Črez Karavanke tudi ne morem pogledati, ne vidim ničesar!“ Ja, mi Korošci pa vidimo! In sicer ne samo, da „tiči jugoslovanski voz v dreku“, ampak tudi, da Avstriji še ni bilo treba, štajre tako strašno napeti kakor „zlata“ Jugoslavija, ni bilo treba tako ogromnih colov, ni bilo še kolkovanja, ne tako velikega davka na vojne dobičke in nikoli ne pride ravbarska izmenjava kron v dinarje. A ne samo videti je nam dano, žali Bog tudi še

trpeti vašo goljufijo!

V Zagrebu izhajajoči „Agrar Tagblatt“ pribije, da je jugoslovanska krona v Curihu (v Švici) padla na veljavo avstrijske — čeravno je kolkovana! —, avstrijski denar se s časom boljša, gre višje in višje, jugoslovanska krona pa pada in pada. Kriva je belgradska vlada, pravi omenjeni hrvaški list. No, taka je ta „dobra“ jugoslovanska krona v resnici. S Korošci pa se mora tako dolgo, kakor le pojde — ljudsko glasovanje se ja tako že bliža — narediti kšeft, če je tudi na prav judovski, goljufiv način. Torej mora „Mariborska eskomptna banka“ za 100 avstrijskih dati le 54 jugoslovanskih. „Kaj hočete, vi neumni, krofasti Korošci? Se iz hujskarije znamo mi kšeft narediti!“

Kaj hočemo, mi Korošci? Jugoslovani, povemo vam na uho:

Proč z vami!

Zdaj še samo na uho! V kratkem pa pride „štimanje“. Takrat pa bo za vas strašansko zadonelo od Grabštanja doli do štajerske meje, od Pustrica do Karavank:

Enotna in nerazdeljena ostane Koroška!

Naš denar!

Hudo in tesno je bilo „Narodnem svetu“ že pri srcu, Ljudsko glasovanje stoji takorekoč pred durami in zmanjkal mu je . . . denar za hujskarijo. Velike svote glob, ki smo jih morali plačati Korošci in ki se porabijo vse le za hujskanje, so šle k hudiči, kje vzeti zdaj denar, da bi mogli še dalj hujskat in vznemirjat Koroško? „Narodni svetarji“ niso več vedeli, kaj in kam, pisali so v Ljubljano po pomoč, to je denar, saj je znani hujskač Brejce president ljubljanske vlade. In res!

Od naših davkov, od naših štajrov se je dalo teu „Narodneu svetu“ — pol milijona!

Ljubljanska vlada je dala brez pomiselka pribandranim Kranjcem in Spodnjo-Štajercem pol milijona iz našega aržeta, da ti pobalini svojo brezumno in blazno hujskanje morejo nadaljevati proti nas Korošce, katerih družine že tavžend let živijo na koroški, na naši zemlji!

Kmetje in delavci in rokodelci! Nismo verižniki, ni nam dano, da leti nam kakor tem denar le pri oknu noter, teško smo si ga pridelali, potili smo se. In ta naš denar, ki bi ga imeli — to moremo vendar tudi od teh tujcev zahtevati — porabiti v prid in korist naše dežele in nas vseh, pobandra v aržate ravno onih, ki nas sovražijo, zatirajo, zaperajo, ker hočemo **vsekako** ostati Korošci. S tem našim denarjem se plačajo oni, ki lazijo okoli naših hiš, okoli dur in oknov, da kaj slišijo, oni, ki ne poznajo poštenega, teškega dela, ti šmarcarji, ki imajo le nalogo, kakor psi vohati, ki naredijo iz vsake nedolžne besede kar krivdo proti državi, da se moreje potem satansko veseliti, ko nas zaperajo in kaznujejo. Z našim denarjem se podpihuje sovrastvo proti nas, z našim denarjem se tiskajo laži in zavijače in nesramnosti „Korošca“, „Mira“ in „Drauposti“. Od tega našega denarja dobijo uradniki in učitelji, ki imajo tako že visoke plače, še posebej doklado za hujskanje, da hujskajo še bolj in bolj nesramno, da se nam še bolj lagajo, da rabijo učitelji otroke za svoje politične namene, da se pridiga nedolžnim otročičem sovrastvo, namesto v njih srca vsajati ljubezen in jih učiti za življenje potrebne reči. Z našim denarjem živijo tuji, pribandrani silniki in mogočniki, ki so si preprosto vzeli vso moč in oblast črez nas in pregnali domače naše župane, uradnike in učitelje.

Temu polj milijonu bodo sledili še drugi ali so že. Posledica od tega bo, da bodo vzeli na našo rajtinho denar na borh, katerega bi zopet mi plačevali — po ljudskem glasovanju, ko bi se pokazala še-le prava jugoslovanska zgrabljiva pest.

O, le jemljite na borh! Dovolimo vam tudi, da mislite, da gre to na našo koroško rajtinho, pri nas je od nekdaž že prostost mišljenja. Misli si morete, kar hočete. Dalj vaš sanj ja tako ne bo trajal, kakor do ljudskega glasovanje, ko se bote vzbudili iz vaših lepih sanj in sé ribali očesa, ko bo zabliskalo po zasedeni Koroški in vam zazvonijo na učesa kakor posavne angelnov na sodni dan besede:

„Koroško Korošcem!“

„Agrarna reforma — rešena!“

„Knez Auersperg ima po Dolenjskem velikanske gozdove, vredne milijone in milijone. Vsa njegova posestva stojé pod sekvestrom.

„V Sloveniji obstojajo razne, v zadnjem času rojene družbe za les: Sava, Drava, Panonija itd. Vsaka teh družb obstoja iz pet do šest lesnih trgovcev — magnafov: Hiengi, Dolenci, Hajnriharji, Kaifeži itd.

„V Ljubljani deluje že leta „Gospodarska zveza“, ki je bila celo vojno dobo navaden „Kriegslieferant“ in si je s tem poslom nagromadila milijone.

„Vsa ta družbā, od kneza Auersperga pa do „Gospodarske zveze“ se je vsedla ta teden k zeleni mizi in začela reševati — agrarno reformo.

„Rešili so to velevažno vprašanje na prav enostavem način. Napravili so medseboj pogodbe za celih petnajst let v tem smislu, da je dal knez Auersperg „Savi in Panoniji“ ter „Gospodarski zvezi“ pravico sekati njegove gozdove in v najem vse svoje žage.

„Kmet in delavec, ki sta čakala na to zemljo in les, se pa obrišita pod nosom!“

„Tako rešujejo milijonarji agrarno reformo!“

„Poglejte celovške pobaline, pogledajte lažnike! Zdaj vidite, kako vas hočejo farbat!“ Tako bodo na zgornje besede zalajali jugoslovanski hujskači, plačani njih agenti. Ah ne, gospodje „Hudoslovani“, motite se zelo! Pa že zelo, torej ne rečite ne besedice več, kar se še bolj blamirate. Blamaža te tako velika dovolj. Izvolite vzeti na znanje, žlobudrači Jugoslovani, gori navedene besede se niso pisale v Celovcu, ampak na Kranjskem, ker je vendar že upeljan vaš jugoslovanski paradiz, kaj?! Pisal jih je ljubljanski list „Naprej“, štev. 105. iz dne 7. maja 1920, če izvolite.

Koroški kmet in koroški delavec, ki vam obetajo zemljo in les, kaj so? Farbajo nas na vsak način, katerega si le izmislijo, da dobijo naše glasove. Farbajo nas tudi z razdelitvijo posestev. Kaj je na tej reči resničnega, kaj nam je čakati, razvidimo iz tega, kako se godi na Kranjskem:

„Kmet in delavec obrišita se pod nosom!“

Korošci, ni res, nam ni treba jugoslovanskega katárja! Kaj se bomo brisali in brisali. Naj se brisajo drugi, ki so si ta jugoslovanski katár že nakopali. „Po tem vzedinjenju v Jugoslaviji bo nas še glava bolela, hudo bolela!“ je pisal — ni še tako dolgo en ljubljanski list.

Tuji agenti zapomnite si: Da smo lih le ti krofasti, neumni Korošci, to ne dé nič! Modri dovolj smo, da nočemo na noben način, da bi tudi nas glava bolela, in celo hudo bolela kakor one vaše „brate“, ki so tako srečni, da so že zedinjeni z vašo Jugoslavijo. Manjka nam tudi časa, da bi se brisali in brisali pod nosom. Zato vam le svetujemo, dajajte vaše katáre le drugim, ki so bolj neumni, tako neumni, da pustijo „reševati“ agrarno reformo — milijonarje, mi hočemo sami — mi ljudstvo —, ne reševati, ampak v resnici rešiti agrarno reformo ne po volji in željah bogatašev in glavi milijonarjev, ampak po

naši glavi, naši volji!

Vojne škode —?

Jugoslovanske oblasti so se zdaj vendar odločile, en del vojnih škod, povzročenih od Srbov-Čušov, povrniti. Cona B in lofentol seveda nimata beliča ne dočakati. Tukaj je morala pomagati avstrijska vlada, da se poboljšajo razmere hudo poškodovanim. Velike so bile škode posebno v granictolu, kjer jugoslovanski hajduki niso samo ravbali, kradli in plenili, ampak več posestnikom tudi hiše nad glavami zažgali in na kmete, ki so hoteli posestva rešiti in ogenj ogasiti, streljali. Celovec je sicer varovala škod in plenitev interalirana misija, ki je bila ob pravem času prišla in hajdukom gledala na ravbarske in hudodelske prste. A že kmeti občine Sv. Tomaž pogrešajo od junija minulega leta svoje ure, katere so jim jugoslovanski „vojaki“ potrgali iz aržetov. V Sv. Filipu so Srbi Peternell-a, ki se je bil ravno vrnil iz ruskega ujetja, in Dragy-a ubili in orabali. Vse cone B vedó pripravljat o grozodejstvih Jugoslovancov kakor iz časov, ko so divjali po naših krajih Turči. Veliko je zaceliti in poboljšati. Avstrijska vlada je vse škode nepristransko in pravično pozvedla, ne da bi se ozirala na osebo, stan ali mišljenje, za te škode izplačala milijone. Kar so Jugoslovani v coni B v velikem — en gros — vkup rekvirirali in cele vlake, ne samo vagone, ledra, štofov in oborožbe odvlekli, pri tem ni všteto.

Se veliko večji kakor v coni B so škode, katere so prizadeli Jugoslovani v coni A, kjer je trpela le vsaka hiša. Posebno so merili Srbi na ure, ker takih do njih „junaštva“ tukaj na Koroškem ja skoro sploh še niso bili videli, Heimkerarjem, ki so od avstrijskih oblasti bili monture za svoje dobili pri odpustu iz vojaške službe, so ti Balkanci iz skrinj potrgali gamašne, bluzno in montel, ja celo od telesa. Brez konca in kraja je vrsta škod, velikih in majnih, kar smo jih poizvedli v coni A.

Zdaj hočejo Jugoslovani na enkrat — ker se bliža ljudsko glasovanje, povrniti škode, ko je ljudstvo že celo leto zastoj čakalo. Marsikateri kmet bo zadovoljno pokimal, ko sliši, da mu Jugoslovani vsaj zdaj povrnijo škodo, katero so lansko leto prizadeli. Kaj pa se je zgodilo? Kako postopajo?

Kdor je domovini Koroški zvest, ta dobi toliko kakor nič za vso škodo. Kteremu ne zaupajo prav, tega skušajo Jugo-

slovani z neko svoto podkupiti in podšmirati, da štima za Jugoslavijo, in kdor je za SHS — posebno veliko jih ja tako ni, zato je cela reč doberkup — se polona s še večjim zneskom. To se imenuje v Jugoslaviji povračilo vojnih škod in nepristranost: „Vsi imajo enake pravice!“ Ja, vidimo Korošci! Kje ostane pri tem vsem pravičnost! Jugoslovancem ne gre zato, da bi zares povrnili škode in olajšali razmere poškodovanim, kakor je delila Avstrija podpore — milijone, o tem ni govora; Jugoslovancem gre le zato, da mora še denar agitirati. Zlostno znamenje za njih široka usta in njih krepka grla! Znamenje, gotovo znamenje pa tudi nam Korošcem, da vedó Jugoslovani, na kako slabih nogah stoji njih reč — ima pač „avserinho“, kaj boš, ni pomagati! — da se jim tresejo hlače, ko mislijo na dan glasovanja, ko se bodo z velikovsko spako. „Korošcem“ vred zasukali na

onkraj Karavank!

Iz zasedenega okrožja.

Kapla v Rožu.

Ednajst let stara hčerka gostilničarja Anton Ogris, p. d. Seitz, je hudo zbolela — „Blutvergiftung“. Ogris je begunec; glede na hudo bolezen hčerke so mu Jugoslovani dovolili, da pride na en par dni domov, a poslali mu vojaškega zdravnika in „geheimpolicista“ na dom, ali je hčerka res zbolela! Dekle pa je medtem že bilo umrlo, dr. Vetter iz Borovelj mu ni več mogel pomagati.

Velikovec.

Dne 26. m. m. vidi g. Hans Pinteritsch junior več jugoslovanskih vojakov, ki imajo konje na njegovem polju. Poklical jih je na odgovor, a hitro se je zadril v Pinteritscha „gospod narednik“ (Feldwebel). Tako zaderanje si Pinteritsch ni dal dopasti in rekel: „Vi, nisem Vaš hlapec.“ Narednik: „Hlapec ne, a nemška svinja ste in ti bi se naj hitro vsi postrelili!“ — Korošci, kje je Balkan? Ja, pri nas na Koroškem je že!

Vetrinj. (Dan sv. Florijana.)

Danes je veliki cerkveni shod — „Kirchtag“ — v Kamnu pri Vetrinju. Od vseh straneh — Žihpolje, Kotmaravas, Hodiše, Zrelc itd. pridejo procesije, da bi sv. Florijana prosile, da obvaruje hiše hudega ognja. Tudi fajmošter Arnejc s svojimi ovčicami, piši in beri: 15 oseb, medtem ko jih je bilo druga leta iz te fare veliko več. Je to sad Arnejcove hujskarije? Fajmošter Arnejc, kje pa so vaši ljudi iz vašega kraja? Ko so se vaši zbirali, je pasel tam okoli kozelj — s koroško banderico! celo temu je bilo število premajhno, zato je tudi on šel do cerkvenih dur.

Cerkveni shod je bil dobro obiskan. Tako priložnost si morajo Jugoslovani seveda izkoristiti! Veliki plakati, celo na cerkvenih durah, so že prej oznanjevali velik „tabor“. Druga leta so trajale maše do dvanajstih, letos seveda je moralo vse hitro „fertig“ biti, da je za hujskanje več časa, Jejžeš-Marija, to se pravi duhovništvo. Prve je govoril komandant tajne policije Vahta iz Borovelj — brez vsakega uspeha. Kot drugi govornik se je postavil pred ljudi dr. Arnejc, ki je pa moral nehati od govora, živžganje je bilo močno, tako močno, da so celo po — žandarmerijo šli, ki je morala napraviti „red“ in „mir“. S časom je postalo Korošcem preveč neumno, šli so; le okoli 50 mož je ostalo od vseh procesij, ki so še poslušali tretjega govornika, Arnuša iz Kotmarevesi, drugi so šli lušno živžgajoč svojo pot. Tako se je končalo veliko Arnejcevo zborovanje.

Ko se se vrnili tudi fajmošter iz Golšovega, so se ustavili pri gostilni „Urek“ v Žihpoljah. Na vprašanje virta, kako je z zborovanjem bilo, so rekli fajmošter: „Slabo, zelo veliko „hejšrejarjev“ je bilo in ko bi mi ne imeli žandarjev, bi nas še otepli.“

Hodiše. (Kako se pogovarjata fajmošter in učitelj.)

Fajmošter: „14 dni bomo vendar časa imeli, da pojdemo.“

Učitelj: „Ja, kdo vé, da moremo tako dolgo ostati. Boljši bo, po glasovanju kar hitro zginiti.“

Fajmošter: „Bog, Bog, kaj še bo?“

Mišljenje ljudstva je slej kot prej za enotno Koroško. Letaki in spisi se pridno berejo.